

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus I. Utrùm in Visione Beatifica videantur omnia, quæ sunt
formaliter in Deo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

liter distinctæ, ac tandem omnes creaturæ in DEO eminenter continentur, tam actuales, quam possibiles, de omnibus istis disputandum est, an & quomodo in Divina essentia à Beatis videantur, aut videri possint?

ARTICULUS I.

Virum in visione beatifica videantur omnia, quæ sunt formaliter in DEO.

SUMMARIUM.

1. De facto videntur omnia, quæ sunt formaliter in DEO.
2. Status questionis & diversitas sententiarum.
3. Divina essentia ut virtualiter distincta specificat visionem.
4. Non posse per absolutam potentiam videri essentiam sine Personis probat S. Scriptura.
5. Et PP. auctoritas.
6. Testimonia D. Th.
7. Ejsdem ratio, quia videtur ut est in se.
8. Non datur cognitio intuitiva, quæ non sit quidditativa.
9. Esset & non esset visio essentia ut in se est.
10. Omnes perfectiones Divinæ conveniunt in ratione visibilibus.
11. Paritas à communicatione essentia.
12. Non potest una perfectio videri explicitè & altera implicitè.
13. Opponitur distinctio inter objectum primarium & secundarium, absolutum & relativum.
14. Opponitur prioritas originis.
15. Paritas à communicatione & assumptione nature.
16. Non videntur omnes habitudines omnipotentia.
17. Opponitur libertas Divinæ essentia in sui communicatione.
18. Instantia de cognitione intuitiva superioris Angeli.
19. Instantia de visione corporæ.
20. Offenditur implicancia præcisionis tam ex parte objecti quam visionis.
21. Non potest objectum primarium videri sine secundario, si sit ipsi intraneum & essentiale.
22. Prioritas originis, cum sit à quo, non favet Adversariis.
23. Persona non convenit cum natura in esse communicabilis, sicut in esse visibilis.
24. Omnes habitudines Divinæ omnipotentia videntur quantum in recto, non quantum in obliquo.
25. Viri sub ratione essentia & non omnipotentia non verificatur respectu videntis.
26. Necessitas consequens non obest Divino dominio & libertati.
27. Cur intuitiva cognitio Angeli non attingat potentiam obedientialem.
28. Cur regularis visio non percipiat rationes genericas?

§. I.

Certiora præmittuntur.

Suppono primò. De facto à Beatis videri omnia, quæ sunt formaliter in DEO, adeoque non tantum essentiam, sed etiam Personas & re-

lationes, divinæque attributa per visionem attingi. Et quidem quoad 1. p. nempe visionem Personarum & relationum est definitum à Florent, in decreto, un. dicente: *animas purgatas in calum mox recipi, & intueri clare ipsum DEUM Trinum & unum sicuti est.* Inclinatur quoque Jo. 14. per illa Christi verba: *Philippe, qui videt me videt & Patrem.* Quoad 2. p. est quoque communis Theologorum, & ratio est primò. quòd, ut dicitur 1. Jo. 3. *videbimus enim sicuti est:* sed est in se ipso bonus, sapiens, & ita quidem, ut sit ipse sua bonitas, sapientia, &c. ergo per visionem beatificam etiam attinguntur hæc omnia attributa. Secundò, quia cognitio clara visionis succedit obscuræ & aigmatica cognitioni fidei, quam habemus in via: ergo cum per cognitionem fidei credamus ea, quæ pertinent ad Personas & attributa DEI: etiam illa videbimus per claram cognitionem in patria.

Tota igitur difficultas & questio est, an saltem 2. per absolutam potentiam fieri possit, ut visio clara DEI sit præcisiva & inadæquata, ut nempe divina essentia sine personis & attributis, vel una persona sine altera videri possit. Ubi Scotus in 1. dist. 1. q. 2. n. 5. & 9. dicit, de potentia absoluta fieri posse, ut videatur divina essentia non visis personis, vel attributis. Scorum, quamvis diversis fundamentis, sequuntur Ariaga, Veckenus, Franc. de Lugo. Altera opposita & negans est S. Th. hæc q. 12. a. 7. totiusque Schola Thomistica, quos sequuntur ex variis SS. Ordinibus Carmelitæ Salmantic. nostri Benedictini Salisb. præter Molinam, Suarez, Valent. plures alii PP. Societ. Petrus à S. Joseph Fulienfis. Puteanus Ord. S. August. alique. Tertiò aliqui distinguunt inter visionem intuitivam quidditativam, & intuitivam & non quidditativam: In illa concedunt non posse videri Divinam essentiam sine attributis, in ista videri posse contendunt. Hanc tenet Alarcon tract. 5. disp. 5. Quartò sunt aliqui, qui licet concedant non posse videri formalitatem essentia non visa formalitate attributi; concedunt tamen, posse videri attributum sub expressione attributi, non visâ essentia quoad expressionem essentia, seu quod idem est, posse in visione intuitiva fieri præcisionem ex parte actus, non autem ex parte objecti. Sic de la Moneda q. 12. a. 9. dub. 2.

Suppono secundò. Quòd licet ad beatificam 3. visionis objectum non sola essentia divina, sed omnia quoque attributa, & Personæ pertineant, sola tamen essentia ut virtualiter ab omnibus aliis distincta sit objectum primarium & specificativum visionis; cætera verò non nisi objecta secundariò, vel potius per se secundò cognita. Quia nimirum ratio primæ intelligibilitatis, & per se primò intel-

intellecti, convenit soli essentia divina ut ab omni attributo virtualiter distincta: illud autem est objectum primarium visionis beatificae, sicuti etiam cognitionis divinae, in quo reperitur prima ratio, intelligibilitatis: ergo sola essentia divina, ut ab omni attributo & relatione virtualiter distincta, est objectum primarium & specificativum beatificae visionis. Major constat partim ex iis, quae in disp. 3. a. 4. & 5. dicta sunt, ubi pro constitutivo divinae essentiae intelligere actualissimum & à se existens assignavimus, & amplius constabit ex iis, quae in sequentibus dicentur. Visio namque beatifica est participatio increata intellectio, unde illud est primarium & specificativum objectum visionis, quod est divina cognitionis primarium objectum: sed hoc est essentia divina, ut sic, juxta illa, quae inferius dicentur; ergo etiam visionis beatificae primarium est objectum. Quo eodem fundamento probabis, divinam essentiam sub ratione essentiae virtualiter distincta esse objectum motivum, & specificum intelligibilem visionis in actu primo. His igitur suppositis ad principalem quaesiti resolutionem sit

§. II.

Prima Conclusio Thomistica.

4. **CONCLUSIO I.** Divina essentia nec per absolutam potentiam videri potest intuitive & quidditative, non visis personis vel attributis: nec una persona, vel attributum sine altero.

Deducitur & probatur primo ex illo praecitato textu Jo. 14. *Philippe, qui videt me, videt & Patrem: non credis, quia ego in Patre, & Pater in me est.* Ubi cum posterior propositio sit causa & confirmatio praecedentis, iste sensus efficitur: si ego in Patre, & Pater in me est, tunc qui videt me, videt & Patrem. Cujus consequentiae efficacia neque de absoluta potentia admittit Patrem sine Filio, & quod magis, sine essentia, ratione cuius in se existunt, videri posse.

5. Atque ita agnoverunt & deduxerunt SS. PP. praeterim D. Augustinus in pl. 85. dicens: *Pateris, & Filii separari non potest visio, ubi non separatur natura & substantia.* Et 1. de Trin. c. 8. *sive ergo audiamus, ostende nobis Filium, sive audiamus, ostende nobis Patrem, tantundem valet, quia neuter sine altero potest ostendi. Unum quippe sunt, sicut & ipse ait: ego & Pater unum sumus.*

6. Probat eandem veritatem tertio expressa testimonia S. D. hic a. 7. ad 2. Et in 2. q. 2. a. 8. dicens: *DEVS secundum quod intelligitur in se ipso, prout videtur a Beatis, non potest intelligi sine Trinitate personarum.* Et in 3. p. q. 3. a. 3. *Impossibile est, ut circumscribatur per intellectum cognoscentem DEVM, sicuti est, aliquid à DEO, & quod aliud remaneat, quia totum, quod est in DEO, est unum, salva distinctione personarum.*

7. Ex quibus probatur quarto ratione. DEVS ut est in se, sic est subsistens in tribus personis, & est formaliter hoc totum, quod habet: sed visio intuitiva & quiddiativa videt DEVM, ut est in se: ergo ipsum videt ut subsistentem in tribus personis, & secundum hoc totum, quod habet, aut cer-

tè non erit amplius visio intuitiva DEI, ut est in se; si aliter videt quam est in se.

§. III.

Alteri conclusio contra tertiam sententiam.

CONCLUSIO II. *Implicat videri divinam essentiam cognitione intuitiva, non quidditative, non visis attributis & relationibus.* Ita cum aliis Thomistis Godoyus disp. 19. §. 2.

Probat primo. Implicat Divinam essentiam videri intuitive, & non videri quidditative: sed etiam per Adversarios implicat Divinam essentiam videri sine attributis quidditative: ergo etiam implicat eandem sic videri intuitive. Major probatur. Videri objectum intuitive est illud videri, sicut in se, & in re est, & secundum existentiam suam exercitam non possibilem, vel signatam: sed implicat videri divinam essentiam ut in se & in re est existentia exercitata, quin eo ipso quidditative videatur: ergo implicat illam videri intuitive, quia videatur etiam quidditative. Major constat ex distinctione cognitionis intuitivae & abstractivae. Minor probatur: quia existentia exercitata est praedicatum quidditativum essentiale divinae essentiae, intrinsicè constitutum ipsius: ergo si divina essentia videtur ut in se est secundum suam exercitam existentiam, etiam necesse est, ut videatur quidditative.

Probat secundò. Implicat ut Divina essentia se se intellectui beato intelligibiliter communiquec & manifestet ut est in se ipsa, & tamen se manifestet ac communiquec inadaequate: sed hoc fieret per visionem intuitivam praecivè attingentem essentiam sine attributis: ergo implicat dari ejusmodi visionem Divinae essentiae. Minor est nota ex terminis: major probatur. Divina essentia ut est in se ipsa, est actus purus simplicissimus, unissimus, unum omnia, & omnia unum, sed esse inadaequatum & divitum repugnat ejusmodi praedicatis, ut patet, ergo si se se inadaequate manifestat, unit, communicat, hoc ipso non manifestat, communicat, unit, ut in se est, unde sequitur essentiam Divinam videri ut in se est, & non videri. Videri ex hypothesi, & non videri, ut in se est, nam cum res aliter est objective in mente videtur, quam sit in se ipsa, non videtur ut in se est: atqui aliter utique Divina essentia esset in mente videtur, quam in se ipsa: ergo non videretur ut in se est. Certè hoc ipso, quod cognoscat objectum divinum, quod in se est indivisum, jam alio modo cognoscat, ac in se est, jamque cognitio degenerat in abstractivam: Non minus ergo cognitio videns essentiam ab attributis abiret in abstractivam, objecto aliter se habente in mente cognoscentis, quam sit in se ipso.

Probat tertio. Ubi est unica visibilitas rei, implicat rem illam secundum aliquid sui in se ipsa videri, secundum aliud non videri: sed est unica visibilitas omnium Divinarum perfectionum; omnes quippe simplicissime conveniunt in esse actualissimo, immaterialissimo, spiritualissimo, adeoque in esse intelligibili, ergo implicat Divinam essentiam (idem esto iudicium de relationibus & attributis) secundum aliquid sui videri, & secundum aliquid sui non videri.

Con-

11. Confirmatur. Eò quòd se Divina essentia communicet Personis, ut in se est, implicat ipsam communicari, & non communicari omnia predicata, quæ secum in communicabilitate conveniunt; ideòque solæ relationes & personalitates non communicantur, quia non conveniunt in communicabilitate, cum propter oppositionem relativam sint incommunicabiles: ergo quia omnia Divina prædicata absque ulla oppositione conveniunt in visibilitate & intelligibilitate essentialiter connexa actui puro, cum se Divina essentia intelligibiliter communicat intellectui, secum pariter omnia sua attributa, perfectiones, relationes communicat.

12. CONCLUSIO III. *Visio intuitiva DEI ut in se est, neque potest esse præcisiva ex parte actus, quasi attingendo Divinam essentiam sub expressione essentia, & non sub expressione attributi.*

Sequitur hæc assertio ex fundamentis præmissis: nam videri intuitivè est objectum ita esse objectivè in mente inveniatis, sicut est in se ipso: sed essentia Divina omnia sua attributa habet sibi in se formalissimè expressissimè unita neque illa vocabula explicitè implicitè, expressionis non expressionis locum habent, nisi per connotationem ad imperfectum, abstractivum & inadaquatam modum concipiendi: ergo nisi omnia attributa, perfectiones, personalitates sub sua expressione videantur: videbitur Divina essentia ex hypothesei intuitivè, ut in se est; & non sic videbitur, quia erit cognitio diminuta, inadaquata, abstractiva, aliter se præsentans objectum ac in se est.

Accedit, quòd in veriori sententia nunquam fiat præcisio ex parte actus, quin fiat præcisio etiam ex parte objecti; si enim nihil in objecto præcisinditur, quæ ratione actus dicitur præcisindere? Sed objectum præcisinditur & videri, ut in se & in re est, implicat; ergo etiam implicat in visione essentia divinæ, ut in se est, fieri præcisionem ex parte actus.

§. IV.

Præmittuntur objectiones.

Multa sunt, quæ contrariarum opinionum Auctores adversus nostras assertiones adglomerant: illa velut in duas turmas disposita, in campum educimus.

13. Opponuntur. Nec est implicancia ex parte DEI, nec ex parte visionis, ut per ipsam attringatur unum prædicatum vel perfectio divina, præmissis altera: ergo potest dari visio, quæ non attingat omnia prædicata formaliter identificata in DEO. Antecedentis primum membrum probatur primò. Potest objectum primum videri sine secundario, & absolutum sine respectivo; sed essentia divina est objectum primum specificativum visionis, & est perfectio absoluta; dum e contra Personæ & attributa tantummodo constituant objectum secundarium; & illæ quidem sine relativa: ergo nil impedit, quin possit Divina essentia videri sine Personis & attributis.

14. Probatur secundò. Objectum visionis intuitivæ DEI prioritate naturæ anteverit notitiam

Personarum: ergo potest intuitivè videri nondum habitâ notitiâ Personarum. Antecedens probatur.

In priori originis, quo Pater æternus generat Filium, jam intelligitur beatus cognitione suæ essentia & non cognitione Filii, vel Spiritus S. siquidem pro illo priori nec Filius, nec Spiritus S. intelliguntur producti: ergo potest dari visio Divina essentia non terminata ad omnes Personas.

Probatur tertio. Divina natura potest communicari, ut in se est, non tamen communicatâ personalitate secum innumè identificatâ: ergo poterit etiam videri divina essentia non viâ Personâ. Rursum. Potest una Persona ut in se est terminare naturam humanam, non terminante alterâ, ut factum in Incarnatione Verbi Divini: ergo non sequitur, si una Persona terminat cognitionem ut in se est, quòd etiam altera Persona vel natura debeant eandem terminare.

Probatur quartò. Tamen habitudines Divinæ Omnipotentia ad creaturas possibiles sicut formaliter in DEO, tamen non omnes videntur ab intellectu Beati, ut habet communis sententia: ergo nec alia prædicata formaliter identificata cum Divina essentia necesse est attingi per visionem ejusdem Divinæ essentia.

Probatur quintò de la Moneda. Nulla est repugnantia, ut Divina essentia exercens munus speciei & formæ intelligibilis unatur intellectui sub conceptu essentia & non sub conceptu omnipotentia, v. g. ergo nulla quoque est repugnantia, ut videatur divina essentia sub expresso conceptu essentia, quin videatur sub expresso conceptu omnipotentia: Consequentiam admittimus, quia eo modo intellectus DEUM videt, quo modo determinatur per speciem impressam; ergo si Divina essentia sub expresso conceptu essentia se se uniat & manifestet intellectui videntis, non sub expresso conceptu Omnipotentia, hoc & non alio modo videbit essentiam. Antecedens verò probatur: DEUS liberè unit intellectui suam essentiam in ratione formæ per se intelligibilis, cum sit ipsius effectus ad extra: ergo sicut illam potest pro suo libitu unire, vel non unire; ita potest unire sub conceptu essentia, non sub conceptu Omnipotentia.

Altera quoque pars Antecedentis in objectionè 8. positi, quòd nulla sit repugnantia ex parte visionis, Probatur primò. Licet superior Angelus intuitivè & quidditivè cognoscat inferiorem Angelum, tamen non cognoscit intuitivè ipsius potentiam obedientialem, quæ cum substantia visâ identificatur; ergo non repugnat, aliquid intuitivè videri, quin videantur omnia prædicata formaliter identificata cum illo.

Probatur secundò. Tamen visio corporis, sit intuitiva, non tamen attingit omnia prædicata identificata cum colore v. g. rationem qualitatis, accidentis &c. imò potest dari tam debilis visio, quæ ne quidem discernat specificam diversitatem colorum; ergo non est de ratione intuitivæ visionis, ut attingat omnia prædicata formaliter identificata cum objecto.

§. V. S.

Solutioes objectionum.

20. **R**espondeo igitur: Esse utrinque implicantiam ex parte objecti, quàm ex parte actus: quia essentia divina unitur intellectui Beati per modum speciei intelligibilis, eumque determinat ad sui visionem, ut in se est, adeoque ut speciei adæquata & quidditativa sui ipsius: unde non potest aliquid abscondere sibi formaliter identificatum, & connexum in esse intelligibili & manifestabili. Ex parte visionis quoque implicantia est, quia esset ex hypothese visio, & tamen eo ipso, quòd aliquam formam & perfectionem divinam præcinderet, vel absconderet, non esset visio, non enim attingeret DEUM, sicuti est, dum non videret aliquid formaliter pertinens ad ipsum esse & quidditatem DEI.
21. **A**d primam probationem. Resp. Potest objectum primarium videri sine secundo, quod est propriè secundarium, materiale & extraneum primario, concedo, quod est minùs propriè secundarium, & de essentia primarii, nego. Rursus: absolutum, quod non formaliter identificatur cum relativo, potest videri sine relativo, conc. fecus, nego. At constat ex dictis, attributa Divina & relationes tam realiter quàm formaliter includi in Divina essentia.
22. **A**d 2. in primis Resp. Argumentum nimis probare: quia primò probat etiam de facto visionem Divinæ essentia esse præcisivam à cognitione Personarum: siquidem prioritas originis, in qua se fundant Adversarii, de facto datur. Secundo probat, quòd etiam comprehensiva & non tantum beatifica visio ad solam essentiam terminari posset, non inclusis Personis, nam pro illo priori originis Pater a ternus habet comprehensivam cognitionem suæ essentia.
- Resp. 2. negando antec. ejusque probationem: quia cum illa prioritas non sit prioritas *in quo sed a quo*, seu potius ordo originis, idcirco in & pro eodem priori, quo Pater generat Filium, eundem etiam intelligit à se adeoque pro posteriori originis genitum.
23. **A**d 3. Resp. Disparitatem esse, quòd Persona habeant incapacitatem tam activæ, quàm passivæ communicationis propter oppositionem relativam: at verò in esse intelligibili & visibili nullam habent oppositionem, imò sicut in ratione actus puri, ita etiam in ratione objecti intuitivè visibilis simplicissimè conveniunt: unde intuitivè visâ essentia etiam Personas videri necesse est.
- Ad illud, quod additur de terminatione & assumptione naturæ humanæ, similis est responsio: nimirum Persona assumit & terminat naturam alienam secundum rationem subsistentiæ & hypostasis incommunicabilis, in qua ab altera Persona realiter distinguitur, adeoque potest una sola Persona terminare naturam humanam, non terminante alterâ: visio verò fit secundum rationem actus puri manifestabilis, ut est in se ipso; in qua nulla est distinctio, sed simplicissima convenientia personarum.
24. **A**d 4. Resp. Illas habitudines seu potius terminationes & connexiones Divinæ omnipotentia, quantum ad id, quod dicunt in recto, omnes vi-

deri à Beatis, sic enim sunt ipsa Divina omnipotentia, & ne quidem virtualiter ab illa, vel inter se distinguuntur; quantum ad id verò, quod important in obliquo, nempe creatos effectus, non omnes videntur, ut sic enim non sunt formaliter, sed eminenter in DEO: & quia denominationem ut plurimum non accipiunt nisi ex pluralitate illorum effectuum, ideo prout plures, vel pauciores ejusmodi effectus videntur, sic plures etiam particulares terminationes & connexiones Divinæ omnipotentia videntur.

Ad 5. Resp. Antecedens verificari tantum per ordinem ad imperfectum & præcisivum modum cognoscendi, quo nempe inadæquatis conceptibus Divinas perfectiones attingimus & per metaphysicas abstractiones ad unicum comparamus: sic enim verum est, quòd essentia divina ut substans nostro inadæquato modo cognoscendi exeat munus speciei intelligibilis, & uniat intellectui beati sub ratione essentia, non sub ratione & conceptu omnipotentia; imò voces ipsa *conceptus, ratio &c.* præcisivas intellectus nostri reduplications designant: quæ omnia per ordinem ad intuitivam inspectionem Divinæ essentia nullo modo subsistunt.

Resp. secundo. Essentia Divina unitur intellectui sub ratione & conceptu essentia, non sub ratione omnipotentia, in ratione objecti intelligibilis adæquati, ut in se est, nego majorem, in ratione objecti purè motivi vel terminativi per se primò, concedo majorem. Ratio est, quòd essentia ut physicè in se est, complectitur omnia prædicata formaliter contenta tam primaria, quàm secundaria; quippe quæ omnia secum conveniunt in esse actus puri summè intelligibilis. Essentia verò, prout ratione distincta cum fundamento in re, sic exprimit rationem formæ per se primò & ratione sui intelligibilis: in qua ratione non omnes perfectiones Divinæ (putà attributales & relativæ) conveniunt.

Ad probationem ulteriorem antecedentis negotii consequentiam: quæ si valeret, sanè ex scriptura attestante, quòd *videbimus eum sicuti est*, inefficaciter intulisset Florentinum, *animas, quibus nihil purgandum superest, intueri clarè DEUM Trinum & unum*: Semper enim daretur locus dubitandi, an, cum DEUS liberè se videndum præbeat, non fortè relativas perfectiones & personarum vellet esse absconditas. Multa igitur DEUS liberè vult & ponit, quæ tamen si vellet, jam ex hypothese aliter velle & ponere non potest, quàm ipsorum permittit essentia, quæ tantum est necessitas consequens & hypothetica, Divino dominio & libertati nequaquam præjudicans, ut innumeris patet exemplis.

Sic igitur liberè Divina essentia se se unit & manifestat mentibus Beatorum: si tamen vellet se unire & manifestare intuitivè, oportet ut manifestet etiam quidditativè, & ut in se est: hoc quippe est prædicatum essentiale cognitionis intuitivæ; & aliàs potius sese manifestaret aliter ac in se est, quod visioni repugnat.

Nunc ad argumenta, quibus oppugnatur im-²⁷possibilitas ex parte ipsius visionis. Et ad primum Resp. primò, argumentum nimis probare: probat quippe etiam comprehensivam cognitio-

item præciscere, siquidem Angelus superior in-
fictioem non tantum quidditative, sed etiam com-
prehensivè cognoscit. Resp. secundò: disparita-
tem esse, quòd potentia obediencialis non conve-
niat cum substantia Angeli in eadem ratione &
ordine cognoscibilis; cum potentia obediencialis
sit saltem connotative vel connexivè supernatura-
lis; substantia verò Angeli pertineat ad ordinem
naturalem. Atqui Divinæ perfectiones & relatio-
nes cadunt sub eodem ordine & rationem cog-
noscibilitatis supernaturalis.

21. Ad alterum eadem est solutio: nam ratio gene-
rica coloris, qualitatis, &c non cadit sub rationem
& ordinem cognoscibilitatis sensibilis, ad quam
oculus corporeus inapte naturà restringitur; sed
ad ordinem intelligibilem, qui gradus metaphy-
sicos & essentias rerum conuenit.

Et ad additamentum Resp. Imperfectionem vi-
sionis corporeæ contingere ex imperfectione spe-
ciei, quæ ab objecto producta illud non nisi sub

certa distantia representat, atqui in visione DEI
non datur alia forma intuitivè representans, quàm
ipsa essentia DEI, cum qua & in qua, sub eadem
ratione representabilis per speciem increatam,
omnes divinæ perfectiones conveniunt.

Unde si in forma opponas: Potest oculus cor-
poreus in objecto distante attingere rationem lu-
cidi & colorati, quin attingat specificam rationem
albi, vel nigri, quantumvis album & nigrum con-
veniant sub una ratione visibilis: ergo poterit vi-
sio intellectualis attingere expressam rationem es-
sentia, v. g. non attingendo expressam rationem
omnipotentia, tamen conveniant in ratione vi-
sibilis intellectualis. Resp. distinguendo suppo-
situm antecedentis, quantumvis conveniant in ra-
tione visibilis absolute, concedo. in ratione visibi-
lis per speciem ab objecto immixtam & limitatam
ad representationem objecti sub certa distantia,
& dependentem à medio deferente, sic nego. ex
quo jam patet ratio diversitatis.

ARTICULUS II.

An, & quomodo creatura videantur in DEO.

S U M M A R I A.

1. Videntur creatura in DEO.
2. Duplex modus videndi in DEO, causaliter & formaliter.
3. Creatura videtur etiam formaliter in DEO.
4. Ratio assumpta ex continentia creaturarum.
5. An conexio DEI cum creaturis inferat imperfectionem?
6. An sequatur creaturas esse ens tam necessarium, quàm DEUS?
7. Sequitur implicante creaturâ implicare DEVM, non illative a priori, sed consecutive.
8. Quod argui perfectionem non imperfectionem.
9. Videntur creatura in DEO ut medio cognito.
10. Cum visio creata sit participatio increata visionis.
11. Et quia videntur in DEO sicut in causa.
12. Habent conexioneem cum creaturis.
13. Medium cognitum non repugnat visioni objecti ut in se est.
14. Essentia Divina creaturas representat ad modum actus puri subjectivè, non objectivè.
15. Idem medium diversimode applicatum, non representat idem.
16. Datur ratio, cur Divina essentia aliquas non omnes creaturas representet.
17. Proxima radix videndi plures creaturas possibilis est lumen gloria.
18. Proxima radix videndi creaturas actuales est libera Dei ordinatio.
19. Intellectus diversa ratione ab essentia Divina determinatur ad videnda, quæ sunt formaliter, & quæ sunt eminenter in DEO.
20. Aligua ratio videndi hæc potius, quàm illa possibilis est eorumdem perfectio.

§. I.

Creatura formaliter videntur in DEO.

Notandum primò. De facto aliquas creaturas à Beatis videt. & constat primò ex Jo. 17. Hac est vita eterna, ut cognoscant te DEVM verum. R. P. Mez. g. Theol. schol. Tom. I.

rum, & quem misisti JESVM Christum: in Christo autem est humanitas creata. Constat secundò ex definitione Concilii Senonensis & Tridentini, quòd sancti pro nobis orant, nostras orationes, necessitates, item mysteria gratia hæc obscurè credita cognoscant. Constat tertio ex communi Theologorum, quòd ad felicitatem Beatorum pertinet se invicem cognoscere, & ea quæ ad proprii status perfectionem pertinent. Quæstio igitur est, quo modo illa cognoscant. Ubi

Notandum secundò. Duplici modo posse intelligi, quòd aliqua creatura ex vi beatificæ visionis à beatis videantur: primò causaliter, secundò formaliter. Causaliter videntur, si visio beatifica est causa, ut ipsius intuitu Beatis per distinctam cognitionem & revelationem extra visionem divinæ essentia aliqua creatura manifestentur: formaliter videntur, si creatura ipso actu visionis in divina essentia conspiciuntur.

Cæterum hoc rursus dupliciter potest intelligi, vel quòd divina essentia representet creaturas per modum speciei intelligibilis, & mediè incogniti, quo modo representat se ipsam, vel per modum speculi, & mediè cogniti, quo modo effectus videtur in causa, exemplatum in exemplari, ideatum in idea. Nullas creaturas neque possibiles neque actuales videri in Divina essentia, tanquam medio prius cognito, est sententia Valquii, cui adherent Alarcon & Becanus: videri creaturas possibiles hoc modo, non autem actuales, Durandus censuit, quem sequitur Herice 3. disp. 51. & 52. Tam de possibilibus, quàm de actualibus affirmat S. Doctor in præfati a. 8. & 9. sit igitur.

CONCLUSIO I. Creatura tam actuales, quàm possibiles ex vi beatificæ visionis non tantum causaliter, sed formaliter & secundum esse suum proprium & formale videntur in DEO. Ita S. D. loco cit. & infra. q. 58. a. 7. de Angelis loquens: Non enim videndo Verbum, cognoscuntur.